

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **P. F.**, zastoupeného Mgr. Filipem Vyskočillem, advokátem se sídlem Praha 3, Laubova 8, proti žalovanému **Drážnímu úřadu**, se sídlem Praha 3 - Vinohrady, Wilsonova 300/8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 1. 2014, č. j. 1 A 62/2013-51,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Filipu Vyskočilovi, **s e** za zastupování v řízení o kasační stížnosti **u r č u j e** odměna ve výši 6.800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podáním označeným jako „žaloba“ domáhal u Městského soudu v Praze ochrany proti rozhodnutí žalovaného, aniž však ve svém podání toto rozhodnutí jednoznačně a srozumitelně označil. Z textu žaloby městský soud vyhodnotil, že žaloba směřuje proti příkazu o uložení pokuty za přestupek podle § 87 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), který žalovaný vydal dne 6. 12. 2012 pod č. j. DUCR-66342/12/H (dále též jen „příkaz“). Uvedeným příkazem byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o drahách“), kterého se dopustil tím, že dne 25. 10. 2012 ve 22:00 hodin vstoupil v obvodu uzlové železniční stanice Praha – Smíchov na místa, která nejsou veřejnosti přístupná. Za spáchání uvedeného přestupku mu byla podle § 50 odst. 5 písm. a) zákona o drahách uložena pokuta ve výši 500 Kč. Městský soud usnesením ze dne 6. 1. 2014, č. j. 1 A 62/2013 - 51, žalobu odmítl.

Jak vyplynulo z odůvodnění tohoto usnesení, městský soud dovodil, že žalobce sice proti příkazu podal odpor, nicméně opožděný. Nevyčerpal tedy všechny řádné opravné prostředky, které měl k ochraně svých práv k dispozici. Jelikož soudní přezkum nemůže nahrazovat prostředky ochrany veřejných subjektivních práv, které se nachází uvnitř veřejné správy, byl městský soud nucen žalobu jako nepřipustnou odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Nad rámec toho městský soud uvedl, že žalobce v doplnění žaloby označil za napadené rozhodnutí také „*Sdělení ve věci podání odporu*“, vydané Ministerstvem dopravy dne 11. 7. 2013, č. j. 55/2013-130-SPR/4. Vzhledem ale k tomu, že se o odporu nevede žádné samostatné správní řízení, a jeho účinky buď nastanou, nebo nenastanou, nevydává se o odporu ani žádné samostatné správní rozhodnutí, které by mohlo podléhat soudnímu přezkumu. Z tohoto důvodu se tedy nezabýval ani věcným posouzením obsahu tohoto sdělení.

Proti tomuto usnesení brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností odvolávající se na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti, kterou koncipoval bez pomoci právního zástupce, nejprve stručně shrnul klíčová fakta a rozhodující procesní kroky. Uvedl, že jak příkaz, tak sdělení ministerstva dopravy ze dne 11. 7. 2013, vykazují podstatné vady, které mají za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Žalovaný především nerefletoval fakt, že vydání příkazu podle § 87 zákona o přestupcích je podmíněno neexistencí pochybností o tom, že se obviněný přestupku skutečně dopustil. Jelikož stěžovatel již před orgánem Policie České republiky svou vinu popřel, podmínka neexistence pochybností splněna nebyla, a tedy žalovaný postrádal legální možnost příkaz vydat. V důsledku toho bylo povinností městského soudu uvedený příkaz zrušit pro podstatné porušení ustanovení o řízení [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Stěžovatel dále žalovanému vytýká, že ač § 87 odst. 3 zákona o přestupcích stanoví, že příkaz musí mít stejné náležitosti jako rozhodnutí o přestupku, příkaz vydaný v přezkoumávané věci tyto esenciální náležitosti neobsahuje. To samé platí také o „*Odpovědi na dopis*“ ze dne 22. 1. 2013, kterou stěžovatel od žalovaného obdržel. Stěžovatel tedy má za to, že se mu nedostalo ani přesvědčivého zjištění skutkového stavu, ani podrobného odůvodnění míry jeho zavinění; nadto žalovanému vytýká, že jej fakticky zbavil možnosti podat účinný opravný prostředek a vyjádřit se v něm ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich. Dle názoru stěžovatele intenzita výše zmíněných vad zakládá rovněž nicotnost příkazu. Ze všech uvedených důvodů proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a vyslovil nejen nicotnost příkazu, ale také to, že se stěžovatel žádného přestupku nedopustil a že všechny soudní a jiné poplatky jdou k tíži žalovaného. Kromě toho stěžovatel také požaduje, aby mu bylo neprodleně vráceno 500 Kč, které u žalovaného složil na úhradu pokuty za přestupek, aby mu zdejší soud přiznal za každé písemné podání ve věci projednávaného přestupku jako náhradu částku 500 Kč proti institucím, vůči nimž tato podání mířila, dále náhradu za morální újmu ve výši 10.000 Kč a konečně, aby žalovanému a Policii České republiky uložil povinnost vymazat údaje o stěžovateli ze svých databází.

Stěžovateli ustanovený právní zástupce v doplnění kasační stížnosti uvedl, že § 37 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), presumuje aktivní pomoc správního orgánu při odstranění případných nedostatků podání. Této povinnosti však žalovaný nedostál, čímž nejen porušil práva stěžovatele jakožto účastníka řízení, ale založil rovněž nicotnost příkazu. Z podání stěžovatele ze dne 20. 12. 2012 bylo nepochybně zřetelné, komu je adresováno a v jaké věci je činěno. Z jeho obsahu bylo zřejmé, že se stěžovatel necítí být vinen spácháním přestupku, čili z něj jasně vyplýval nesouhlas stěžovatele nejen se skutkovým stavem tak, jak byl popsán zasahujícím policejním orgánem, ale i nesouhlas s příkazem žalovaného jako takovým. Přestože může být namítáno, že forma odporu byla zvolena procesně netradiční formou,

stěžovatel zdůrazňuje, že tato forma je zapříčiněna závadným postupem žalovaného v řízení, které jeho vydání předcházelo. Stěžovatel má za to, že v řízení mělo být postupováno nikoli podle zákona o přestupcích, ale podle správního řádu, a to mj. podle § 36 odst. 3 téhož zákona, který správnímu orgánu ukládá povinnost umožnit účastníkovi řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřit se k jeho podkladům. Tato možnost však stěžovateli dána nebyla, což opět představuje nezhojitelnou vadu, mající za následek nicotnost příkazu; uvedenou povinnost přitom nelze suplovat vyjádřením na místě samém, neboť to je jiným úkonem účastníka řízení ve věci. V důsledku svých procesních pochybení učinil žalovaný nesprávný závěr, že podání, kterým stěžovatel reagoval na příkaz, je svého druhu žádostí o podání informací, a potažmo, že odpor ze dne 5. 2. 2013 je opožděný, protože míří proti rozhodnutí, které již nabylo právní moci. Městský soud nedostal své povinnosti řádně přezkoumat celý průběh předcházejícího správního řízení a sám si učinit právní názor na podstatu jednotlivých podání a rozhodnutí učiněných ve věci, neboť není vázán postojem správních orgánů ani k charakteru podání stěžovatele, ani k otázce, v jakém okamžiku příkaz nabyl právní moci. Městský soud tak dovodil nepřípustnost podané žaloby pro nevyčerpání opravných prostředků, aniž by detailněji rozvedl úvahy, na základě kterých k tomuto závěru dospěl. Lze proto jen odhadovat, že se ztotožnil s názorem žalovaného, jakkoli k takovým dedukcím, suplujícím řádné odůvodnění, účastníci řízení povinni nejsou. Ze všech výše uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti, poté, co shrnul skutkový stav zjištěný Policií České republiky, uvedl, že dne 20. 12. 2012 se stěžovatel dostavil osobně a z vlastní iniciativy k žalovanému a na jeho pokladně zaplatil pokutu ve výši 500 Kč. Následně se zastavil v kanceláři oprávněné úřední osoby, která byla pověřena úkony v přestupkovém řízení, a předal jí dopis (evidovaný pod č. j. DUCR-70218/12), z jehož obsahu vyplývá, že není odporem proti příkazu, ale výzvou k detailnímu sdělení podstatných údajů k tomu, aby se stěžovatel mohl rozhodnout, jaké procesní kroky podnikne. V tomto dopisu mj. uvedl, že „[z]aplacení pokuty ve výši 500 Kč neznamená, že přiznávám či uznávám vinu ze spáchání přestupku (...), ale ani, že podávám odpor proti uvedenému příkazu.“ Na otázku, co stěžovatel tímto podáním míní, znovu odpověděl, že podání odporem není, a to z toho důvodu, že v případě projednání a rozhodnutí věci by mu byla kromě sankce uložena i povinnost nahradit náklady řízení. Stěžovatel byl současně vyčerpávajícím způsobem poučen o následcích nepodání odporu či podání odporu opožděně. Na tomto základě se žalovaný domnívá, že příkaz se stal pravomocným marným uplynutím lhůty pro podání odporu a zaplacením pokuty (tj. ke dni 27. 12. 2012). Tvrdí-li stěžovatel, že v řízení o přestupku mělo být subsidiárně postupováno nikoli podle zákona o přestupcích, ale podle správního řádu (konkrétně podle § 150 tohoto zákona), pak s ním žalovaný, s ohledem na obsah obou zákonů, nesouhlasí a upozorňuje, že patnáctidenní lhůta podle zákona o přestupcích je pro stěžovatele rozhodně příznivější než lhůta osmidenní upravená ve správním řádu. Ze všech uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Stěžovatel zaslal k vyjádření žalovaného obsáhlou repliku, v níž vyjadřuje nesouhlas s popisem procesních kroků podaných žalovaným. Uvedl, že se k žalovanému dostavil, protože se snažil předejít šikaně ze strany správních orgánů a že dopis ze dne 20. 12. 2012 předal nikoli oprávněné úřední osobě, ale na podatelně žalovaného. Stěžovatel tím popírá, že by snad onoho dne byl oprávněnou úřední osobou tázán na smysl jeho podání, natož pak poučen o možných procesních následcích, pokud nepodá odpor či pokud ho podá opožděně. Rozhovor mohl být veden jedině dne 10. 3. 2013 a stěžovateli při něm bylo naopak zdůrazněno, že uloženou pokutu je třeba bezpodmínečně zaplatit. V další části repliky stěžovatel za pomoci detailních zákresů v mapách dokládá, že skutková verze podaná hlídkujícími příslušníky Policie České republiky nemůže obstát, neboť z místa, na kterém měli stát, nemohli nikoho vidět. Nadto místa, která policejní hlídka označila za dějiště přestupku, nejsou vybavena žádnými zábranami

či upozorněními k zajištění bezpečnosti, čímž sám žalovaný porušil své povinnosti vyplývající ze zákona o drahách (mj. povinnost odstraňovat zjištěné nedostatky). Stěžovatel závěrem podotýká, že „blokově projednat“ lze jen přestupky podle § 50 odst. 1 písm. c) až f) zákona o drahách (v kontextu § 52a odst. 7 téhož zákona).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Před samotným věcným posouzením kasační stížnosti je třeba upozornit, že ačkoli se stěžovatel dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., z povahy napadeného usnesení přichází v úvahu pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (například z rozsudku ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 As 33/2004 - 98, publikovaného pod č. 625/2005 Sb. NSS; všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z <http://www.nssoud.cz>) vyplývá, že „je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.“ Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. v sobě tedy zahrnuje jak nezákonnost samotného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, tak i možná procesní pochybení krajského soudu, která tomuto rozhodnutí předcházela, včetně eventuelní nepřezkoumatelnosti tohoto rozhodnutí, kterou stěžovatel namítá v závěru doplněné kasační stížnosti. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je nicméně záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nejde proto o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS).

Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolává především nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí, a to pro nedostatek důvodů. Opodstatněnost uvedené námitky je nutné vyřešit na prvním místě, neboť zpravidla teprve poté, dospěje-li kasační soud k závěru, že napadené rozhodnutí krajského soudu přezkoumatelné je, může se zabývat dalšími stížnostními námitkami (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 6/2004 - 105, publikovaný pod č. 617/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se problematikou nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí zabýval v řadě svých dřívějších rozhodnutí (například rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Ve smyslu této judikatury se nepřezkoumatelností rozhodnutí pro nedostatek důvodů rozumí nedostatek důvodů skutkových. Bude se typicky jednat o případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.

Vzhledem k tomu, že se městský soud věcí nezabýval meritorně (žalobu jako neprojednatelnou z procesních důvodů odmítl), je evidentní, že výše popsanými nedostatky jeho usnesení trpět nemůže. Lze jistě připustit, že za nepřezkoumatelné lze označit i rozhodnutí, z jehož odůvodnění nejsou seznatelné úvahy soudu, odůvodňující výrok rozhodnutí; ani touto

vadou však usnesení městského soudu netrpí. Jakkoli je totiž úvaha městského soudu o procesních důvodech bránících meritornímu projednání žaloby velmi stručná, její *ratio decidendi* je zcela zřejmé. Tímto důvodem je nevyčerpání řádného opravného prostředku stěžovatelem v rámci předcházejícího správního řízení (srov. § 5 s. ř. s.), neboť tento opravný prostředek (odpor) byl podán opožděně a tudíž právně neúčinně. Městský soud sice nevyložil, proč považuje odpor stěžovatele (shodně se žalovaným) za opožděný (odkázal pouze obecně na obsah předloženého správního spisu), tento dílčí deficit odůvodnění však z důvodů, o nichž bude pojednáno dále, nemůže mít na zákonnost napadeného usnesení vliv.

Klíčovým argumentem kasační stížnosti je tvrzení, že žalovaný měl podání ze dne 20. 12. 2012 s přihlédnutím k jeho obsahu posoudit jako (včasný) odpor proti příkazu; obsahovalo-li snad toto podání vady či nedostatky, měly být odstraněny postupem podle § 37 odst. 3 správního řádu. S tím úzce souvisí námitka, že žalovaný správní orgán rozhodoval v nesprávném procesním režimu; v důsledku toho nejenže vydal předmětný příkaz podle § 87 zákona o přestupcích (namísto příkazu podle § 150 správního řádu), ale nadto svým postupem neumožnil stěžovateli využít všechny procesní instituty správního řádu, a tím zkrátil jeho procesní práva (zejména právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí). Tyto vady řízení podle mínění stěžovatele zakládají dokonce nicotnost příkazu.

Porovnáním obsahu žaloby a kasační stížnosti nelze přehlédnout, že se jedná o námitky, které byly poprvé uplatněny teprve v řízení před zdejším soudem. Za této situace by proto měly být odmítnuty s poukazem na ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., dle kterého *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. Tvrzení stěžovatele, že jeho podání ze dne 20. 12. 2012 bylo, materiálně vzato, odporem proti příkazu, a to odporem podaným v otevřené lhůtě, nicméně směřuje k vyvrácení nosného důvodu městského soudu, který dospěl k závěru opačnému, v důsledku čehož žalobu odmítl. Stěžovatel tedy fakticky reaguje na argumentaci městského soudu, týkající se procesních důvodů neprojednatelnosti jeho žaloby, a vyjadřuje se tak k těm aspektům předcházejícího správního řízení, které oprávněně nemusel v době podání žaloby považovat za relevantní. Nejvyšší správní soud má tedy za to, že v tomto rozsahu se nejedná o důvody, které musel stěžovatel uplatnit již v rámci žaloby; opačný přístup by byl výrazem přepjatého formalismu, odepírajícím stěžovateli efektivní přístup k soudní ochraně. Uvedené však neplatí o argumentaci stěžovatele, namítající nicotnost vydaného příkazu. Přestože platí, že „[p]ro vyslovení nicotnosti správního rozhodnutí krajským soudem není rozhodné, zda tvrzená námitka nicotnosti (...) byla uplatněna ve lhůtě pro podání žaloby, resp. ve lhůtě pro její rozšíření, ani zda je opodstatněná, či nikoliv“, neboť „k nicotnosti správních rozhodnutí totiž soud přiblíží podle § 76 odst. 2 s. ř. s. i bez návrhu.“ (rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 2. 2008, č. j. 7 Afs 68/2007 - 82), neznamená to, že by tato povinnost krajský (městský) soud stíhala i v případech, kdy dospěl k závěru, že se předmětem řízení (tedy zákonností napadeného správního rozhodnutí) nemůže z procesních důvodů vůbec zabývat, v důsledku čehož žalobu odmítá. Pokud tedy krajský (městský) soud věc vyřídí toliko procesně (odmítnutím žaloby, zastavením řízení), není povinen, ale ani oprávněn, vyjadřovat se jakkoli k meritu věci, v daném případě tedy k zákonnosti napadeného správního rozhodnutí, potažmo k jeho samotné právní existenci. Z tohoto důvodu nemůže být tato otázka předestřena k věcnému posouzení ani soudu kasačnímu.

Tento závěr je důsledkem zásady, dle které je-li kasační stížnost podána proti rozhodnutí krajského (zde městského) soudu o odmítnutí žaloby nebo zastavení řízení [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], může se Nejvyšší správní soud věcně zabývat pouze tím, zda v předchozím soudním řízení existovaly předpoklady pro odmítnutí žaloby nebo pro zastavení řízení; výtky směřující vůči rozhodnutí žalovaného správního orgánu pak zákonitě jdou nad rámec přezkoumávaného soudního rozhodnutí, které na věcné a právní aspekty žaloby reagovat nemohlo (srov. rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 3 Azs 43/2003 - 48). Zabýval-li se tedy městský soud pouze otázkou, zda lze žalobu k věcnému projednání vůbec připustit [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 68 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], pak se ani Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti nemůže meritorně zabývat opodstatněností námitek, že příkaz v podobě, v jaké byl žalovaným vydán, nesplňoval základní náležitosti rozhodnutí nebo že stěžovatel v důsledku nedostatečného odůvodnění příkazu nemohl formulovat efektivní a včasnou procesní obranu. Ze shodných důvodů není zdejšímu soudu dán prostor ani pro úvahy týkající se správnosti a úplnosti zjištění skutkového stavu a jeho následného právního hodnocení žalovaným.

Zbývá tedy posoudit, zda i přes námitky uplatněné stěžovatelem v kasační stížnosti obstojí postup městského soudu, který žalobu bez jejího věcného projednání odmítl.

Jak bylo již výše opakovaně konstatováno, stěžovatel se u městského soudu domáhal zrušení správního rozhodnutí – příkazu, kterým mu byla uložena pokuta za spáchání přestupku. Právě povaha stěžovatelem napadeného správního rozhodnutí je rozhodující z pohledu jeho možného soudního přezkumu. Příkaz, ať již vydaný dle ustanovení § 87 zákona o přestupcích či dle § 150 správního řádu, je specifickou formou správního rozhodnutí, použitelnou při ukládání povinností jeho adresátovi. Zmiňovaná specifická povaha se projevuje nejen v tom, že jeho vydání může být prvním úkonem ve správním řízení, ale také v tom, že jej lze zcela právně odklidit úkonem jeho adresáta, a to odporem. Již samotným podáním odporu je příkaz zrušen (§ 87 odst. 4 věta druhá zákona o přestupcích, § 150 odst. 3 věta druhá správního řádu) a v řízení se pokračuje, jako by příkaz vydán nebyl. Pouze za situace, kdy příkaz není napaden (včas podaným) odporem, nabývá účinků pravomocného správního rozhodnutí (§ 87 odst. 5 zákona o přestupcích, § 150 odst. 3 *in fine* správního řádu).

Je tedy zřejmé, že je-li napaden *de iure* existující příkaz, znamená to, že proti němu jeho adresát nebrojil včas podaným odporem; v takovém případě ovšem tento správní akt nemůže být podroben soudnímu přezkumu, neboť by tím byla porušena jeho subsidiární povaha, vyjádřená v ustanovení § 5 s. ř. s., dle kterého *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání opravných prostředků, přípouští-li je zvláštní zákon*. V takovém případě musí být žaloba odmítnuta pro nepřípustnost, postupem dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. [za použití § 68 písm. a) s. ř. s.]. Pokud byl odpor v otevřené lhůtě podán, byl tím příkaz *eo ipso* odstraněn (nevyžaduje se tedy jakýkoliv úkon ze strany správního orgánu) a ve správním řízení se pokračuje, jako by příkaz vydán nebyl. V takovém případě opět není založena přezkumná pravomoc správního soudu, neboť zde chybí podmínky řízení, a to jeho předmět (správní rozhodnutí) i pasivně legitimovaný subjekt, který rozhodl v posledním stupni (§ 69 s. ř. s.); žaloba pak musí být odmítnuta postupem dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Z výše konstatovaných skutečností jednoznačně vyplývá, že v nyní posuzované věci není nutné, aby kasační soud přezkoumal správnost závěru městského soudu, dle kterého stěžovatel nebrojil proti příkazu včas podaným odporem; pokud by totiž tento názor neobstál, příkaz by byl zrušen a městský soud by opět nemohl rozhodnout jinak, než žalobu odmítnout. Usnesení městského soudu tak v každém případě z hlediska zákona obstojí. Pokud by snad měla být žaloba odmítnuta nikoli z důvodu uvedeného v ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ale z důvodu uvedeného v písm. a) citovaného ustanovení, nic by to neměnilo na (pro věc jediném relevantním) závěru, že stěžovatelovu žalobu nebylo možné meritorně projednat. I případná nesprávná právní kvalifikace důvodu pro odmítnutí žaloby nemůže na zákonnosti výroku o jejím odmítnutí ničeho změnit; pokud by kasační soud jen z tohoto důvodu usnesení městského soudu zrušil, musel by konsekventně též současně (opět) žalobu odmítnout, byť z jiného důvodu. Takový postup by byl zjevně iracionální a na právním postavení stěžovatele by nezměnil ničeho.

Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbyvá než uzavřít, že usnesení městského soudu z hlediska zákonnosti jeho výroku o odmítnutí žaloby plně ob stojí, a proto zdejší soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s. Pro úplnost je vhodné poznamenat, že dalšími návrhy stěžovatele, jimiž se dožadoval vrácení zaplacené pokuty, přiznání satisfakce za nezákonný postup žalovaného ve výši 10.000 Kč a výmazu údaje o spáchání přestupku z databáze policie, se zdejší soud nezabýval, neboť takové návrhy není v řízení o kasační stížnosti možné podat (srov. § 110 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli k jeho žádosti zástupce z řad advokátů; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Výše těchto nákladů spočívá v odměně advokáta za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání ve věci samé, tj. kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč za jeden úkon právní služby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů zástupce v částce 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 6.800 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát není plátcem daně z přidané hodnoty, nepřistoupil Nejvyšší správní soud ke zvýšení jeho nároku o částku odpovídající této dani. Částka 6.800 Kč bude ustanovenému advokátovi vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2016

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu